

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

28) Anden behandling af lovforslag nr. L 136: Forslag til lov om ændring af lov om støtte til folkeoplysning. (Bestemmelser om kredse, om tilskud til undervisning m.v. af handicappede, om aktivitetstilskud, om lokaletilskud samt om regnskab og revision m.v.).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 18/1 95. Første behandling 26/1 95. Betænkning 23/5 95).

Der var stillet 17 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Peder Sass (S):

Vi vil gerne tilkendegive, at Undervisningsministeriet og ministeren under udvalgsarbejdet har været meget imødekommende inden for en række områder over for de spørgsmål, der har været stillet.

Ud over de i lovforslaget forbedrede vilkår omkring undervisning af personer med handicap – kaldet lilleskoler for specielle målgrupper – er vi tilfredse med, at undervisningsministeren vil følge udviklingen i de kommende år for at se, om lovgivningen er tilstrækkelig.

Som jeg sagde under førstebehandlingen, havde vi gerne set, at lokaletilskudsreglerne var blevet forbedret. Det lykkedes ikke, men vi kom et skridt ad vejen ved, at de over 60-årige ikke længere tæller med i procentberegningen ved fradragberegningen.

Forbedring af lokaletilskudsreglerne har været et stort ønske fra foreningsverdenen, og

mange kommuner har da også væsentlig bedre regler end lovens minimumsregler. Det må derfor være svært for foreningsverdenen at forstå, at Venstre og De Konservative, som vi kan se af betænkningen, kommer med et ændringsforslag, som ikke vil give denne lille forbedring omkring lokaletilskudsreglerne, og som ændrer forholdene vedrørende de over 60-åriges deltagelse i foreningsverdenens aktiviteter.

Det samme gælder VK-forslaget om, at man ikke vil være med til at forbedre lokaletilskudsforholdene for undervisning vedrørende hovedområde 1. Vi lever i en tid med megen fritid og med en større fleksibilitet i arbejdstiden og på arbejdsmarkedet, som giver mulighed for undervisning også om dagen. Regeringens forslag har netop forbedret de økonomiske vilkår for at deltage i undervisning i dagtimerne. Venstres og De Konservatives noget fastlåste holdning er uforståelig i et samfund, der er så dynamisk som det danske. Socialdemokratiet vil stemme imod V og K's forslag.

Det har desværre ikke været muligt at få gennemført nogle regler vedrørende den mellemkommunale udligning i forbindelse med aktivitetstilskuddene, og vi må her henstille til kommunerne, at de prøver at finde nogle ordninger, som gør, at foreninger med medlemmer, der deltager i aktiviteter i andre kommuner, bliver kompenseret igennem tilskud.

Vi kan også se, at det er lykkedes at komme igennem med en henstilling til kommunerne om, at det tyske mindretal i de sønderjyske kommuner kommer med som tilfornordnede i folkeoplysningsudvalgene.

Jeg vil da også gerne tilkendegive, at vi gerne ser en tilsvarende ordning med hensyn til handicaporganisationerne i de kommuner, hvor de ikke direkte kan være repræsenteret, sådan at kommunerne prøver at tage hensyn til, at disse organisationer også kan få en slags tilfornordningsordning.

Vi har fået forbedret bestemmelserne vedrørende revisionsregnskaber, således at det klart fremgår, at det nu kun er ved større tilskud fra det offentlige, at der kræves en registreret eller en statsautoriseret revisor. Det ville også være urimeligt, hvis små foreninger skulle pålægges store økonomiske byrder ved at skulle have en statsautoriseret revisor til at gennemgå regnskaberne.

I Socialdemokratiet ønsker vi fortsat, at lovens nuværende frihedsregler bevares, dvs. det frie initiativ, den fri deltagelse, det frie

emnevalg og det frie lærervalg. Vi håber ikke, at de rygter, som er kommet frem ude blandt befolkningen omkring folkeoplysningsinitiativtagere m.fl., om, at V og K skulle have nogle tanker om at ændre på det, der er grundlaget for den danske folkeoplysning, som er berømt ude i den ganske verden, taler sandt. Jeg håber da, at de efterfølgende ordførere herfra vil tilkendegive eller afkræfte, at der skulle være sådanne tanker hos Venstre og De Konservative om, at man fundamentalt vil ændre på grundlaget i folkeoplysningen.

Vi er godt tilfredse med, at der er kommet en bestemmelse ind omkring revision af loven i 1999-2000. I et dynamisk samfund som vores er det naturligt, at man justerer love, så de er på forkant med udviklingen. Det er vores folkeoplysningslov, og det har den altid været, og det skal den blive ved med at være. Derfor er det naturligt med en revision, og derfor anbefaler vi de af ministeren stillede forslag.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Ved førstebehandlingen af folkeoplysningsloven fremhævede jeg på Venstres vegne en række problemer, og jeg må jo konstatere her ved andenbehandlingen, at i forhold til i hvert fald de to vigtigste problemer, jeg fremhævede, er der ikke sket de store fremskridt, selv om jeg naturligvis anerkender, at der er sket et og andet under udvalgsarbejdet.

Vi er i Venstre f.eks. glade for, som også den socialdemokratiske ordfører var inde på det, at reglerne omkring revision er lempet, sådan at man ikke belaster meget små foreninger, der hviler på et frivilligt fundament, med unødigt bureaukrati.

Men i forhold til to specielle problemstillinger, som jeg fremhævede ved førstebehandlingen, er der ikke rigtig sket tilstrækkeligt.

Det handler for det første om den knopskydning på området for lovbestemte tilskud, som initiativtagere på lovens område får retskrav på, altså forslaget om, at der nu kommer et lovpligtigt lokaletilskud til undervisning på hovedområde 1, og de nye regler om, at der skal være et retskrav på lokaletilskud, for så vidt angår aktiviteter for over 60-årige, som om de over 60-årige tilhørte en gruppe, der havde et særligt støttebehov. Det mener vi ikke de har. De 60-årige er lige så forskellige som resten af den danske befolkning.

Vi har i Venstre fortsat ingen forståelse for de udvidelser, der er lagt op til. Det er udvidelser,

som vil binde en stadig større del af den ramme, den enkelte kommune afsætter til folkeoplysning, på forhånd. Det synes vi ikke er klogt, specielt ikke i en situation, hvor regeringspartierne jo har afvist at diskutere mere gennemgribende ændringer i loven. Det er erfaringsgrundlaget ikke stort nok til, siger man, og det kan så være rimeligt nok, men hvis erfaringsgrundlaget ikke er stort nok til, at man kan diskutere loven i dybden, så virker det altså ikke særlig fornuftigt at udvide de lovpligtige rammer med risiko for, at det mest støtteværdige, nemlig aktiviteter for børn og unge, kommer til at lide skade.

Det andet punkt, som debatten ved første behandling koncentrerede sig meget om, var hele spørgsmålet om konkurrenceforvridning. Det var danseskolerne, der indtog scenen som et symbol på, at der er et problem, der opstår ved, at en bestemt aktivitet kan foregå med støtte under folkeoplysningsloven, mens den tilsvarende aktivitet, når den hviler på et privat, kommercielt grundlag, ikke kan få nogen offentlig støtte.

Vi havde i Venstre meget gerne set, at det var lykkedes at nå en løsning på det problem ikke blot i relation til danseskoler, men mere generelt. Vi må desværre konstatere, at det ikke har kunnet lade sig gøre.

Til gengæld vil jeg gerne udtrykke glæde over, at det trods alt er lykkedes at få regeringspartierne til at indse, at problemet konkurrenceforvridning er et reelt problem. Det er jo lykkedes, al den stund man i betækningsbidraget fra det meget store flertal i udvalget kan læse, at nu skal vi have en mere dybtgående debat om folkeoplysning og folkeoplysningsens afgrænsning i det moderne samfund, hvorunder også spørgsmålet om konkurrenceforvridning skal spille en central rolle.

Så når den socialdemokratiske ordfører, hr. Peder Sass, her fra Folketingets talerstol siger, at der går rygter, så taler hr. Peder Sass mod bedre vidende, for det er ikke rygter. Man kan læse ud af betænkningen fra Uddannelsesudvalget, at vi nu skal have en bred, dybtgående debat om folkeoplysningsens afgrænsning i det moderne samfund. Dermed føler vi at vi er nået et skridt i den rigtige retning. Vi har ikke fået løst problemet, men vi har formået at få regeringspartierne til at anerkende, at der er et problem, og det er jo den første forudsætning for, at problemet kan løses.

Vi anerkender også fuldt ud, som jeg også selv var inde på det ved førstebehandlingen, at

konkurrenceproblemet er langt større og rækker langt videre end blot til danseskoler. Det handler også om den konkurrenceforvridning, som oplysningsforbundene udsættes for fra de tilgrænsende lovområder, de undervisningsaktiviteter, der finder sted på VUC-skoler, AMU-skoler, handelsskoler og tekniske skoler.

For Venstre understreger dette brede konkurrenceproblem behovet for en grundig debat om, hvilken rolle folkeoplysningen skal spille i det moderne samfund. Vi er nødt til at få en drøftelse af, hvordan vi skal afgrænse folkeoplysningens indhold og omfang, så den kan finde sin egen plads på nogle økonomiske vilkår, der er bred accept af.

Vi kan ikke leve med, at én udbyder af en bestemt aktivitet kan få offentlig støtte, mens en anden udbyder af den samme aktivitet ingenting kan få. Vi kan i hvert fald ikke leve med det, hvis de særlige omstændigheder, der oprindeligt lå bag folkeoplysningslovens regler om tilskud, ikke længere er til stede, og med de særlige omstændigheder sigter jeg naturligvis til det forhold, at mennesker går sammen på egne præmisser og tager ansvar, det, man sådan lidt firkantet kunne kalde det demokratiopdragende element.

Og hvor er det demokratiopdragende element henne, hvis en stadig større del af de offentlige støttemidler anvendes til ganske almindelige fritidsaktiviteter? Ikke fordi der er noget galt med ganske almindelige fritidsaktiviteter, det er der slet ikke, men hvis det alene var folks aktive fritid, vi ville støtte, så var argumentet for, at nogle initiativtagere kan få støtte til en bestemt aktivitet, mens andre kommercielle udbydere ikke kan få støtte til den samme aktivitet, helt og aldeles væk. Det, vi støtter, er ikke bare fritidsaktivitet, men også den særlige ramme, som fritidsaktiviteten etableres i.

Derfor har vi brug for en grundig debat om, hvordan vi kan definere, hvad jeg vil kalde et nyt rum for folkeoplysningen, det, der kunne blive en slags nyt brændpunkt mellem det, man lidt firkantet og med fare for at blive misforstået kunne kalde banale fritidsaktiviteter, på den ene side og så den egentlige kompetencegivende uddannelse på den anden side. Den drøftelse har vi brug for. Det er en drøftelse, vi i Venstre tillægger stor betydning og selv vil tage initiativer til i den nærmeste fremtid, og den er der nu også lagt op til føres ind i Folketingssalen med det ændringsforslag stillet af ministeren, som vi varmt kan støtte, om, at vi senest i folketingsåret 1999-2000 får en ny revision.

I det lys og med den imødekommelse og med den ny anerkendelse også hos regeringspartierne af, at der er problemer på det her område, har vi i Venstre valgt at søge maksimal indflydelse på den debat, der kommer, frem for blot her i dag at stille et forslag, der kunne gå hen og blive et rent paradeforslag, om konkurrenceproblemet, al den stund det ikke ville kunne vedtages.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Det er nærmest for at få afkræftet en misforståelse, som jeg mener at hr. Lars Løkke gjorde sig skyldig i. Der er ikke tale om, at de 60-årige får et særligt tilskud eller har et særligt støttebehov.

Nej, det, det drejer sig om, er, at ved denne lov indføres der nu en bestemmelse svarende til den, der gælder for de under 25-årige. Foreningsverdenen har haft det problem tidligere, at i det øjeblik man havde ældre borgere, der ønskede at deltage i en fritidsaktivitet, blev foreningen straffet, og det, der sker med denne ændring, som er en forbedring af lokaletilskudsberegningsformerne, er, at nu bliver foreningsverdenen ikke straffet, fordi der er ældre medborgere over 60 år, der ønsker at deltage i aktiviteterne. Det er det, der er en væsentlig ændring.

Endelig må jeg sige, at det er da tilfredsstillende at konstatere, at hr. Lars Løkke Rasmussen her bekræfter, at man ikke ønsker at true den traditionsrige folkeoplysningslov.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Nu er det jo lidt en leg med ord, og jeg vil nu fastholde, at det ændringsforslag, der er lagt op til fra flertallet i Uddannelsesudvalget, er et ændringsforslag, der går ud på at støtte foreningsaktiviteter for over 60-årige.

De eksisterende regler er sådan, at foreninger på hovedområde 2 har krav på lokaletilskud, for så vidt angår de af foreningens medlemmer, der er under 25 år. For de medlemmer, der er over 25 år, sker så et fradrag, når støtten regnes ud, og det fradrag kommer nu ikke længere til at ske, for så vidt angår de over 60-årige. Dermed kan man med fuld ret sige, at der er tale om, at man indfører en tilskudsordning for foreningsaktiviteter for folk over 60 år.

Vi har bestemt ikke det fjerneste imod, at over 60-årige er aktive i foreningslivet – det støtter vi af et varmt hjerte – men vi betragter de over

60-årige som en lige så forskellig gruppe som befolkningen under et. Det er jo en gruppe, som tæller både departementschefer og folketingsmedlemmer og alle mulige andre gode folk, som altså nu skal støttes, og de skal støttes af en ramme, som den enkelte kommunalbestyrelse suverænt fastlægger, hvilket betyder, at hvis kommunalbestyrelsen ikke udvider rammen, vil det forhold, at de over 60-årige skal have lokaletilskud, betyde, at der bliver færre penge til at støtte det egentlige formål under den her lov f.eks. aktiviteter for børn og unge.

Vi skal altså nu støtte, at departementschefer og andet godtfolk kan få lokaletilskud med risiko for, at spejdere, idrætsforeninger og andre, der laver aktiviteter på et frivilligt grundlag for børn og unge, må opleve en forringelse i deres tilskudsgrundlag.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Hr. Lars Løkke Rasmussen var inde på, at Venstre og De Konservative for ikke at lave parade ville stille et ændringsforslag om, hvordan man kunne løse problemet med konkurrenceforvridningen.

Jeg kunne nu ellers godt have tænkt mig at se det forslag. Ikke fordi jeg ville stemme for det, men fordi jeg mener, at spørgsmålet reelt er uløseligt, i hvert fald medmindre man tager skridtet fuldt ud og går i retning af det, Fremskridtspartiet siger: Afskaffelse af denne her lov, afskaffelse af hele grundlaget.

Derfor synes jeg, at det burde Venstre også prøve at forholde sig til. Er det det, de reelt ønsker – fuldstændig at fjerne hele grundlaget for en folkeoplysningslov, alene fordi man har et princip, der hedder konkurrenceforvridning?

Min påstand er, at det er dér, Venstre reelt vil ende, eller også vil der blive meget, meget lidt tilbage, så man kan sige: Det her er noget, der ikke kræver noget som helst, og det kan vi så putte ind i en eller anden folkeoplysningslov. Og det vil høre til virksomhed i det her samfund, hvor vi overhovedet ikke behøver at have nogen lov.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

En kort bemærkning til hr. Bruno Jerup.

Vi kunne i Venstre naturligvis ikke drømme om at afskaffe folkeoplysningsloven. Vi har været med til at stå fadder til den lovgivning

oprindelig og til alle andre tidligere love, som denne lov udspringer af.

Vi har jo også i Venstre stolte traditioner for at være tæt forankrede i det frivillige folkelige arbejde, der finder sted i det danske foreningsliv. Der udfoldes et stort og anerkendelsesværdigt arbejde, men det ændrer altså ikke ved, at tiderne skifter, og at en del af de aktiviteter, som finder sted i foreningsregi under denne lov, også dyrkes på en mere kommerciel platform. Og dermed opstår der en række afgrænsningsproblemer, som vi er nødt til at tage alvorligt og diskutere.

Jeg har noteret mig, at hr. Bruno Jerups parti, Enhedslisten, faktisk også anerkender denne her problematik ved at være med i det betækningsbidrag i Uddannelsesudvalgets betænkning, hvoraf det fremgår, at vi nu skal have en bredere folkelig debat bl.a. om disse konkurrence-mæssige spørgsmål.

Vi er helt sikre på, at der er plads til en folkeoplysningslov også i det næste årtusinde. Det frivillige ideelle arbejde, der sker omkring børn og unge, sætter vi meget højt, og det skal finde sted i foreningslivet, fordi der netop også er disse demokratiopdragende effekter, som jeg var inde på i min ordførertale.

Vi er også sikre på, at der, hvad angår de voksne, er et stort arbejde, der skal udfoldes i oplysningsforbund med bl.a. en politisk samtale om, hvad der skal blive af det her samfund på sigt. Det, vi desværre bare kan se i alle målinger, er, at de aktiviteter, der finder sted i oplysningsforbundene, i stadig højere grad bliver, hvad man lidt firkantet kunne kalde banale fritidsaktiviteter, for dér, hvor oplysningsforbundene tidligere udfoldede en mission og gav lærdom til befolkningen, udsættes oplysningsforbundene nu for en ubillig konkurrence fra handelsskoler, tekniske skoler og andre steder, og dermed er der et alvorligt problem, vi er nødt til at få taget hånd om.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Nej, det er klart, som det står i betækningsbidraget, at Enhedslisten og formodentlig mange andre ingen indvendinger har imod, at man har grundige og seriøse overvejelser om det ene og det andet og det tredje, men vi har også vores eget selvstændige betækningsbidrag, hvor vi lige præcis gør det klart, som jeg sagde før, at vi mener, at der er et uløseligt problem. Den grundlæggende tanke er, at man skal have nogle

aktiviteter – alt det, der er i folkeoplysningsloven, er nogle ting, som ligger uden for det, der hedder den fri konkurrence. Det er en anden sfære, og det mener vi, er vigtigt, og vi er sådan set indstillet på, at man også udvider det område, og så kan det godt være, at hr. Lars Løkke Rasmussen siger, at tiderne skifter. Man kunne også sige, at Venstre skifter linje og nu går mere i retning af Fremskridtspartiets linje.

Eva Møller (KF):

Jeg vil gerne sige: Det er med dette lovforslag som med så mange andre, at man kan ikke få alt, hvad man ønsker, og alt, hvad man gerne vil have, og det gælder også for Det Konservative Folkeparti. En række af de ting, vi gerne havde ønsket med folkeoplysningsloven, får vi ikke i denne omgang.

Man kan muligvis sige – hvis man skal se noget positivt i det – at vi jo alle sammen godt vidste, at det, vi gjorde med den revision, der var her, og det, der var meldt ud fra starten i hvert fald, var, at vi lavede en lille revision af folkeoplysningsloven.

Den store revision ville vi lave om nogle år, når loven havde virket lidt længere, når vi havde en bedre baggrund for at vurdere tingene, men når det er sagt, vil jeg dog gerne sige, at der var en række områder, hvor Det Konservative Folkeparti mente, at vores erfaringer var så klare, at der kunne vi godt have handlet allerede på nuværende tidspunkt, og der var også nogle ændringer, som vi egentlig ikke så at der var nogen baggrund for at gennemføre, men som ministeren har gennemført med denne lov.

Dér, hvor vi mener, at det var så klart, at vi kunne og burde gøre noget nu, var på konkurrenceforvriddingsområdet, og når vi mener, der burde kunne være gjort noget, var det, fordi det var et af de problemer, vi var inde på, og som vi drøftede allerede, da vi vedtog loven, så derfor er det et problem, der har været velkendt længe.

Til gengæld synes vi, når der kun tales om en lille revision, at der er en række områder, hvor ministeren måske for meget forskyder forholdet imellem de forskellige dele af loven. Jeg tænker her specielt på den debat, der har været om tilskuddet til de over 60-årige, som vi ikke mener man skulle tage med ind her, men nu ser vi, hvordan det virker, og det kan vi jo så også tage op, når vi skal have den store revision, eller hvad det nu skal hedde, i folketingsåret 1999-2000.

Den lov, vi har her, kaldes en folkeoplysningslov, og de af os, der kan huske langt nok tilbage, ved, at forgængeren hed en fritidslov, og deri lå, at man i fritidsloven kunne støtte alt, hvad mennesker kunne finde ud af at lave i deres fritid, alt, hvad de kunne beskæftige sig med. I og med at man skiftede navn til, at det skulle være en folkeoplysningslov, ligger der for os at se, at en række elementer er oplysning og noget er næppe oplysning, men udelukkende fritidsbeskæftigelse, og det var den skelnen, vi gerne ville tilbage til.

Jeg mener ikke, at der, da vi lavede loven i sin tid, var nogen, der begyndte at tale om, at man skulle udvide det område, som fritidsloven dækkede. Det var mere en sproglig modernisering og en ændring. Når hr. Peder Sass taler om, at det er naturligt, at man justerer – for så er man på forkant – føler Det Konservative Folkeparti også, at det så kan være naturligt at justere i det indhold, vi har i det, vi kalder folkeoplysning. Det er ikke nødvendigvis det samme, vi forstår ved folkeoplysning i dag, som gamle Grundtvig forstod ved det i sin tid, og det synes jeg vi skal være opmærksom på og sige, at det er oplysning, der skal støttes, og ikke det, vi blot kunne kalde fritidsbeskæftigelse.

Jeg skal yderligere sige, at for os er det selvfølgelig klart, at når vi er inde på dette og har tilsluttet os, at man skal se på folkeoplysningens indhold og form og formål, så ligger der også deri, at vi mener, at ressourcerne generelt i det danske samfund skal udnyttes bedst muligt, og vi kunne godt have ønsket, som vi har sagt i andre sammenhænge, at se denne lov i forbindelse med regeringens voksenuddannelsesreform.

Aktualiteten af dette er ikke blevet mindre, efter at vi i de seneste dage har hørt, at man bruger langt, langt flere penge på at uddanne mennesker på AMU-centre for eksempel, end man gør på de videregående uddannelser. Vi har den samme fornemmelse her, nemlig at der i en række tilfælde fra AMU-centrenes side sker en konkurrenceforvriddning, og det er det, vi meget gerne vil have set på.

Vi har med tilfredshed noteret os – og vi anbefaler – at der lægges op til, at man ser på den mellemkommunale udvikling, at revisionsbestemmelserne er blevet mindre bureaukratiske, og også at ministeren fremover gerne vil se på en forenkling af de kringledede tilskudsregler.

Jeg skal endelig sige, at for os er det en væsentlig ting, at denne lov hviler på det lokale

selvstyre, selv om vi godt er klar over, at det giver os en meget stor del af de problemer, vi har bl.a. med konkurrenceforvridning, og derfor beder jeg kommunerne og de lokale folkeoplysningsudvalg om at være opmærksom på den henstilling, der ligger fra Folketingets partier i betækningsbidraget, for hvis man ikke udnytter denne opfordring fuldt ud og sikrer, at konkurrenceforvridning ikke finder sted, kan det betyde, at vi næste gang skal lovgive langt mere restriktivt og på en måde, så det kommunale selvstyre ikke får tilsvarende gode vilkår, som det har i dag.

Det ville være meget imod Det Konservative Folkepartis vilje og ønske, fordi vi sætter det kommunale selvstyre højt, men vi sætter altså på tilsvarende vis også det private initiativ og det private erhvervsliv højt, og vi tror, at hvor der er en vilje, og hvor der er en erkendelse af problemerne, kan man også finde en vej. Derfor er det glædeligt for os, at der er så bredt et flertal i Folketinget, som nu anerkender, at der finder en konkurrenceforvridning sted.

Jeg skal gøre opmærksom på, at da vi drøftede lovforslaget sidste gang, var det kun et mindretal af Folketingets partier, der overhovedet kunne se, at problemet lå der, så i den henseende mener vi, at vi er nået så langt, som vi kan i denne omgang, selv om vi ikke er fuldt tilfredse.

På den baggrund vil vi stemme for lovforslaget.

Aage Frandsen (SF):

I forhold til hele folkeoplysningsloven er det jo en meget lille revision, som indeholdes i lovforslaget.

Det, som vi under første behandling og også i dag og i det hele taget under arbejdet frem til anden behandling har brugt mest tid på, er noget af det, der ikke står i lovforslaget, og dér kan man sige, at hvert parti herinde i Folketinget har haft sine interesser at varetage, og det er helt legitimt. Det, som vi interesserede os for ved første behandling og under udvalgsarbejdet, har været de handicappedes muligheder under folkeoplysningsloven og specielt de sindslidendes egne foreninger og organisationer med henblik på at lave deres egen oplysning.

Det andet, vi har været interesseret i, var de små foreningers muligheder for ikke at blive ramt af alt for meget bureaukrati i forbindelse med de aktiviteter, de skal udføre.

Vi har fået indrømmelser, synes vi selv, acceptable i hvert fald på den måde, at når det

drejer sig om lilleskoler for voksne og det, de står for, er der en række tilkendegivelser af, at der er et problem, som der af gode grunde måske ikke helt tages højde for i lovforslaget, fordi det ikke rigtig er indeholdt i det her lovforslag og heller ikke i den nuværende oplysningslov.

Det andet er, at udvalgets flertal også konstaterer, at der er et problem, som man godt vil se på, og det betragter vi altså som positivt i den her forbindelse.

At der nu er en revisionsbestemmelse, er vi meget godt tilfreds med. Under alle omstændigheder kunne man måske alligevel have regnet med, at der skulle være en revision på et tidspunkt, men der er så en anledning til, at undervisningsministeren på det tidspunkt har et arbejde færdigt i den her forbindelse.

Det sidste, som ellers har voldt mange diskussioner, er spørgsmålet om konkurrenceforvridning. Jeg sagde allerede under første behandling, at der er tale om forvridning i forhold til et frit marked, når der er nogle, der får tilskud, og andre, der ikke får det. Det kan vi ikke komme uden om.

Vi tror ikke på, at man kan lave afgrænsninger, som er klare og rimelige; anderledes end de er i øjeblikket. Men vi er meget villige til at se på, om der skal være andre grænser end det, vi kender i dag, og derfor finder vi ikke, at den indrømmelse, som Venstre og De Konservative har fået i form af betækningsbidraget, er én, vi mister noget ved. Vi synes sådan set, det er meget rimeligt, at man kigger på de her ting.

Det gælder også det, der ligger ud over folkeoplysningsloven, altså andre undervisningsinstitutioner, som kan tilbyde ting, som ligger i et andet regi: Det kan give anledning til, at nogle har fortrinsstilling frem for andre, når man tilbyder undervisning.

På den måde har vi ikke nogen problemer med det, som Venstre og De Konservative har fået i denne forbindelse. Om Venstre og De Konservative selv betragter det som en ideologisk sejr – for min skyld må de gerne det. Vi synes, at det vigtigste i folkeoplysningsloven, dens ånd, selvfølgelig er oplysning, men grænserne mellem oplysning og det, som hr. Lars Løkke Rasmussen kalder banal fritidsaktivitet, er altså en eller anden glidende overgang, og rene banaliteter behøver vi ikke støtte fra det offentliges side. Men hvor er grænsen?

Det er det, vi også gerne vil være med til at finde ud af: Hvor ligger grænsen, og kan den

lægges et andet sted, end den er i øjeblikket? Det afgørende for os er bare, at ideen – eller, om man vil, ånden – i folkeoplysningsloven er uændret.

Jan Køpke Christensen (FP):

Man vil gerne være med til at se på den her konkurrenceforvridning, bliver det sagt fra selv SF's side, og det lyder jo også smukt. Ikke desto mindre er det ikke noget, man bare skal se på sådan hen ad vejen. Vi mener, at man absolut med den revision her burde have taget hånd om de problemer, der vitterlig er i relation til det private på området. Jeg tænker her på gymnastikklubber, sportsdanserklubber, ungdomsskoler, skolefritidsordninger og oplysningsforbund for offentlige midler med gratis lokale, tilskud til alle børn og unge under 25 år samt løn til bl.a. underviseren.

Der er mange problemer på det her område. Jeg tænker naturligvis på motionscentre, som nogle har været inde på, danseskoler er der kørt meget på, rideskoler og dataskoler og sprogskoler osv., og vi vil godt fra Fremskridtspartiets side sige, at det, der nu bliver vedtaget, er og bliver – for at sige det på godt dansk – noget makværk. Vi forstår ikke, at man fra ministerens side endog ikke vil tale med repræsentanter for den private side.

Jeg mener, at det allerede i oktober 1994 blev påvist af Konkurrencerådet, at der vitterlig er et problem med hensyn til konkurrenceforvridningen. Der sker i denne revision intet, der hjælper på det her område, og derfor må vi nok sige fra Fremskridtspartiets side, at hvis man bare vil være lidt konsekvent med de synspunkter, man er kommet frem med her fra talerstolen – jeg tænker i særdeleshed på Venstres ordfører og for den sags skyld Det Konservative Folkepartis ordfører – så mener jeg nok, at man burde have meldt klart ud og stemt imod og dermed vist, at det her ikke er noget, som kan accepteres.

Der er jo således, når vi ser på f.eks. oplysningsforbundene, folkeoplysningsudvalgene, så siger man godt nok: Jamen man kan jo bare klage dertil, hvis man mener, der er konkurrenceforvridning.

Men man ved jo samtidig også, at de medlemmer, der sidder i det udvalg, er medlemmer af klubber og oplysningsforbund. Der er jo ingen repræsentant for de privatdrevne forretninger, og det vil altså sige, at det, der sker, er, at man sætter ræven til at vogte gæs i den her situation, og man får intet ud af det fra de private side.

Vi mener som sagt, at det eneste rigtige ville have været, om man havde sat sig ned og havde prøvet en model, hvor pengene fulgte eleverne, uanset om man valgte noget inden for det private eller offentlige. Det var et skridt i den rigtige retning i hvert fald. Det har man altså ikke ønsket, man ønsker bare at lave noget smårevision og så køre derudad med stor arbejdsløshed til følge både for instruktører og de private udbydere på området. Og hvad sker der så? Ja, så går de arbejdsløse, trækker på overførselsindkomsterne osv., og det er og bliver den forkerte vej, det her forslag går.

Så der skal ikke herske tvivl om, at Fremskridtspartiet naturligvis tager en konsekvens af det dårlige forslag, der her ligger, og erkender med hensyn til de ændringsforslag, vi taler om i dag, at der skal være en bred debat. Det kunne man til nød acceptere, hvis man vidste, der kom noget ud af det. Al erfaring viser dog trods alt, at der ikke kommer noget godt ud af det her. Det bliver en syltekrukke, og man sætter sig ned og diskuterer frem og tilbage, men man vil ikke nå det, der er det primære med sådan en folkeoplysningslov, når vi nu har den: At vi får en ligelig konkurrence imellem det private og det offentlige.

Det er som sagt ikke tilfældet, og det bliver det heller ikke med den her revision. Det er nogle småændringer, som det er blevet nævnt, og derfor må jeg sige i forbindelse med den revision, som vi stemmer for med ændringsforslaget, at vi selvfølgelig også er interesseret i at få indflydelse på det, der skal ske. Jeg mener ikke, at argumentationen for at stemme for loven skulle være, at man pludselig kan få optimal indflydelse på en eventuel ændring af en kommende folkeoplysningslov. Jeg mener naturligvis, at alle kræfter her i Tinget skal have mulighed for at være med til at revidere en sådan lov. Vi bryder os ikke om den, men vi prøver at få den så god som muligt. Derfor vil vi selvfølgelig stille vore mandater til rådighed for at forbedre den radikalt på netop det her område.

Men det er ikke tilfældet med den nuværende. Det er, som jeg sagde tidligere, nogle småjusteringer, som intet kan bruges til.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Hr. Jan Køpke Christensen sagde, at han mente, Det Konservative Folkeparti skulle melde klart ud. Jeg mener, at vi både under førstebehand-

lingen og i dag under andenbehandlingen har meldt klart ud. Det Konservative Folkeparti ønsker ikke, at der skal finde konkurrenceforvridning sted, og Det Konservative Folkeparti ønsker på den anden side, at folkeoplysning – jeg understreger, at det er folkeoplysning, der er vores mål og vores ønske – og en lang række aktiviteter for børn og unge skal kunne finde sted i det danske samfund, og de skal også kunne finde sted med offentlig støtte.

Vi tror på, at vi har fået flyttet noget med den debat, vi har haft her. Jeg finder det interessant, at et meget stort flertal i Folketinget kan slutte op om at sige, at der finder konkurrenceforvridning sted.

Jeg bemærkede også, at hr. Aage Frandsen fra SF indrømmede, at sådan var det, og jeg tror på, at vi med det fællesskab, vi har nu om at erkende, at problemet er der, har taget det første skridt på vejen til at løse det, og jeg vil gerne sige, at jeg synes, hr. Jan Kørpe Christensen burde have været medlem herinde længe nok til at vide, at vil man have indflydelse på en lov, skal man også være en del af forligsparterne.

Derfor har Det Konservative Folkeparti valgt at melde klart ud om, hvad vores standpunkter er, men vi har samtidig valgt ikke at melde os ud af forhandlingerne og dermed melde os ud af indflydelsen.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Min korte bemærkning går også til hr. Kørpe Christensen, som nu skoser os for, at vi i sidste ende stemmer for loven om folkeoplysning. Det kan hr. Kørpe Christensen ikke forstå, al den stund vi øjensynlig i hr. Kørpe Christensens udlægning deler synspunkter med Fremskridtspartiet i spørgsmålet om konkurrenceforvridning.

Til det vil jeg bare sige, at der selvfølgelig er noget meget forfriskende ved at have firkantede, lette holdninger og så sætte sig hen i et hjørne og vifte højt med de rene flag; men det flytter jo ikke noget. Vi er desværre nødt til at konstatere, at Venstre, Det Konservative Folkeparti og Fremskridtspartiet endnu ikke har flertal i Folketinget. Det er muligt, at vi har det ved næste lovrevision, men vi har det i hvert fald ikke i øjeblikket.

Vi har derfor stået i valget mellem på den ene side at se til, mens regeringspartierne tromler dette lovforslag igennem uden nogen anerkendelse af problemet med konkurrenceforvrid-

ning, og så sætte os over i hjørnet og svinge fanerne sammen med hr. Kørpe Christensen, eller på den anden side gøre det, som vi har valgt at gøre, nemlig at søge indflydelse.

Derved er vi nu nået til et punkt, hvor et meget, meget stort flertal i dette Folketing anerkender, at der er et problem, et problem, der desværre ikke bliver gjort tilstrækkeligt ved i øjeblikket. For jeg er helt på linje med hr. Kørpe Christensen i, at den appel fra undervisningsministeren om, at man forsøger at løse problemerne lokalt, naturligvis er et skridt i den rigtige retning, ikke et stort nok skridt, men dog trods alt en erkendelse, som er den første forudsætning for, at problemerne kan løses.

Min appel til hr. Kørpe Christensen skal derfor også være, at Fremskridtspartiet søger indflydelse på den proces, vi nu står over for. Vi får nu en bred, folkelig debat. Jeg håber på, at undervisningsministeren senere her i dag vil bekræfte os i, at det bliver en bred, folkelig debat, som når rundt i alle hjørner af denne problematik, og i det omfang partierne tager del i den, får vi også mulighed for at få indflydelse.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Det er til fru Eva Møller. Jeg mindes dog, at der for kort tid siden var noget med en folkeskolereform, der blev vedtaget uden Det Konservative Folkepartis stemmer. Der kan man altså se, at man også her var utilfreds med noget på dette område og derfor meldte sig ud af forhandlingerne.

Det samme er sket for Fremskridtspartiet på det område, vi taler om i dag, og som i forhold til folkeskolereformen trods alt er et lille område. Så vi er godt tilfredse med, at vi i hvert fald har rent flag at tone her, netop fordi det, der er sket, er, at det er hensigtserklæringer og sympatierklæringer fra undervisningsministeren og fra flertallet her i dette Ting, der kommer frem.

Men det kan de pågældende jo ikke betale husleje med. Fru Eva Møller ved udmærket godt, at de private ikke kan betale husleje med sympatierklæringer. Det nytter intet, at man siger: All right, vi accepterer alligevel, det var det bedste, vi kunne opnå, og så kører vi derudad.

Det er min klare opfattelse, at det er uklogt, at man går med i sådan et stykke arbejde, der intet gør for de private på udbyderområdet. Det, vi står med her, bliver jo ikke bedre af, at fru Eva Møller har bemærket, at der er et stort flertal

osv. Det indhold, der nu ligger her, bliver ikke bedre, bare fordi der er et stort flertal i det danske Folketing, der vedtager noget. Vi har trods alt set adskillige gange i løbet af mange, mange år, at det ikke er et udtryk for, at det er noget godt, der bliver udført. Så vi er godt tilfredse.

Også til Venstres ordfører skal jeg sige, at vi toner rent flag her. At der er tale om en konkurrenceforvridning, har vi Konkurrencerådets ord for. Der er ingen diskussion her. Det er ikke en »mulig konkurrenceforvridning«, som ministeren udtrykker det. Der er og bliver en konkurrenceforvridning, og det tager vi skarpt afstand fra. Man vil senere se, at vi også vil få ret på dette område. Vi får medhold med hensyn til de problemer, der kommer senere hen. Da er det desværre bare for sent for mange af de private udbydere.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Hvis jeg nu skal tage det, hr. Køpke Christensen sagde, for pålydende, kan jeg forstå, at hr. Køpke Christensen mener, at Fremskridtspartiet handlede uklogt i forbindelse med folkeskoleloven, nøjagtig ligesom han mener, at vi handler uklogt i øjeblikket.

Jeg gør ikke nogen af måderne at udtrykke sig på til mine. Jeg mener, at man i begge tilfælde har handlet sådan, som man fra det pågældende parti har fundet det klogest og rigtigst, og jeg skal sige, at i Det Konservative Folkeparti er vi meget tilfredse med den holdning, vi tog i forbindelse med folkeskoleloven. Det var en konsekvens af en lang politik, for vi havde ønsket og ønsker fortsat, at man skal lægge vægt på kvaliteten i uddannelsessystemet, og at man skal have en deling af eleverne. Det har vi ønsket helt tilbage fra 1958, så det er der sådan set ikke noget nyt i.

Til gengæld har vi her, føler vi, også handlet klogt og i overensstemmelse med konservative traditioner. Det har for os altid været en del af dette at være et demokrati, at befolkningen skulle have mulighed for oplysning og også skulle have mulighed for oplysning uden for de etablerede uddannelsessystem, og det er det, vi nu fortsat siger ja til.

Så vi mener, at vi både i den ene og den anden sag har handlet klogt i Det Konservative Folkeparti, og jeg håber for Fremskridtspartiet, at de i hvert fald har samme opfattelse af deres egne handlinger.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Jan Køpke Christensen for en kort bemærkning, og så tror jeg, vi kan gå videre i ordfører-rækken.

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Jeg forstår, at fru Eva Møller finder det betryggende, at der var et stort flertal bag folkeskole-reformen. Det var det argument, jeg blev mødt med med hensyn til det forslag, vi taler om i dag.

Dorit Myltoft (RV):

Det Radikale Venstre støtter fuldt ud dette lovforslag som et af de radikale hjertebørn, og dermed støtter vi også betækningsbidraget.

Men debatten i dag har åbenbart taget hul på folkeoplysningens formål, og i den forbindelse vil jeg gerne slå fast, at for Det Radikale Venstre er det væsentligt, at alle praktiske, musiske elementer og en forståelse af kunstnerisk udtryk også er en vigtig del af den samlede forståelse af folkeoplysning og livsoplysning.

Disse synspunkter er med i folkeskoleloven, og de er ved at komme med i ungdomsuddannelserne. Men når det drejer sig om voksenuddannelserne, ligger disse områder af tilværelsen hovedsagelig under folkeoplysningsloven, og jeg ser nødig, at nogle opfatter disse som banale fritidsaktiviteter, der måske ikke bør støttes, men være folks private interesser. Tværtimod er de vigtige områder af begreberne dansk kultur og dansk demokrati, og dem skal vi værne om.

Det Radikale Venstre ser frem til en konstruktiv, folkelig debat om, hvad folkeoplysningen er i dagens Danmark, men folkeoplysning for os hører stadig væk med som en del af demokrati-forståelsen.

Bruno Jerup (EL):

Man kan sige, at den foreliggende lov med de ændringer, som kommer, bestemt ikke fra Enhedslistens side bliver betragtet som de vises sten. De par smårevisioner, som er lavet med de foreliggende ændringsforslag, har vi valgt at støtte.

Det er vigtigt for os at sige, at en folkeoplysningslov bør være sådan, at man har en sfære af aktiviteter ud over det, der udbydes af det private erhvervsliv, og hvor almindelige mennesker i foreninger og andre sammenhænge har mulighed for at få nogle ting i gang.

Vi lægger også vægt på, at der i betænkingsbidraget bl.a. er lagt op til, at man skal have en overvejelse om lilleskolerne. Vi mener, det er vigtigt, at man prøver at holde øje med, at lilleskolerne faktisk kan fungere og også kan have en rimelig aktivitet. Også i forhold til de handicappede og til de ældre synes vi, der er nogle småforbedringer, som vi støtter.

Vi synes, det har været lidt beskæmmende, hvordan mange foreninger næsten har siddet på skødet af nogle af partierne for at få deres synspunkter igennem. Vi er af den opfattelse, at der i den eksisterende folkeoplysningslov er ting, som er konkurrenceforvridende, og vi vil samtidig sige: Det mener vi også, at der skal være.

Til diskussionen om, hvorvidt der i betænkingsbidraget står en anerkendelse af, at der er noget, der er konkurrenceforvridning, vil vi kun sige: Ja, det anerkender vi, for vi mener, at det er et gode for folkeoplysningen, at der er områder, som ikke er underlagt konkurrence. Derfor har vi selvfølgelig heller ingen problemer med, at man laver en yderligere undersøgelse og vurdering af forholdet mellem folkeoplysningsloven og yderligere virksomheder, og vi har heller ingen problemer med, at man undersøger, hvordan sammenhængen er med andre typer af udbud af fritidsaktiviteter og skoleaktiviteter.

Men samlet kan vi sige, at vi støtter det foreliggende lovforslag med de af ministeren stillede ændringsforslag, og vi vil stemme imod de af V, K og Z stillede forslag.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg kan igen glæde mig over, at der står et meget stort og bredt flertal bag den folkeoplysningslov, som vi nu med visse ændringer forventer at vedtage om kort tid. Jeg takker ordførerne fra de partier, der støtter lovforslaget, for et konstruktivt arbejde.

Det er rigtigt, som det er sagt, at der ikke har været tale om nogen stor, omfattende revision. Det lå for så vidt i kortene allerede fra starten, og sædvanen tro var udgangspunktet for revisionen af denne lov jo netop, at vi sendte et udkast til høring, til bred debat også i de folkelige kredse. Tilbage meldingen var for så vidt klar stort set fra alle: man ønskede en begrænset revision; man var stort set tilfreds med lovgivningen og i hvert fald med dens hovedprincipper.

Det ændrer selvfølgelig ikke ved, at der er en række mindre områder, som man gerne ser forbedret, ændret. Det er helt legalt, at også visse

særinteresser har skullet varetages i denne sammenhæng, men samlet set tror jeg, vi kan sige, at folkeoplysningslovens hovedprincipper er intakte med den brede tilslutning.

Et spørgsmål har optaget sindene meget, jeg tror, jeg kan sige hos alle, nemlig spørgsmålet om konkurrenceforholdet. Her har vi i fællesskab forsøgt at formulere os ud af i hvert fald de øjeblikkelige problemer, hvor man kan antage, at der er nogen.

Men jeg hæfter mig ved dem, der har været meget kritiske over for folkeoplysningsloven, at der heller ikke er nogen af partierne, der har været i stand til lige så lidt som regeringen at kunne formulere ændringer til folkeoplysningsloven, som ikke ville skære dybt og uønsket i folkeoplysningstraditionen.

Men jeg medgiver de ordførere, som har været særlig optaget af dette spørgsmål, at det ikke skal ændre ved, at jeg også som minister vil følge området, og jeg vil opfordre landsorganisationerne og deres lokalafdelinger til i lokalområderne at være opmærksomme på mulige konkurrenceproblemer. Det vil klæde alle initiativtagere, men altså også dem, der er beskæftiget i den private sektor, hvis man de steder, hvor der er problemer, kan aftale sig til rette om en rimelig arbejdsdeling på de få områder, hvor der i denne sammenhæng kan konstateres visse problemer.

Der foreligger ændringsforslag fra et mindretal vedrørende lokaler og tilskud til lokaler. Det kan regeringen ikke støtte. Det hænger selvfølgelig sammen med, at vi har ønsket at give den forholdsvis beskedne forbedring af lokaletilskuddene på de to hovedområder, som der her er tale om, og jeg skal minde om, at vi i drøftelser med Kommunernes Landsforening har sikret, at der er den nødvendige kompensation for de merudgifter, som kommunerne måtte få i denne sammenhæng. Derfor mener jeg, det er forsvarligt, sådan som vi nu har sikret det gennem dette lovforslag.

Endelig skal jeg sige til spørgsmålet om fremtiden, at jeg ligesom ordførerne ser hen til den brede og folkelige debat, vi nu skal have, om formålet med folkeoplysningen i Danmark under indtryk af, at tiderne ændrer sig og nye forhold gør sig gældende. Jeg tror, det er et ønske, der i og for sig også deles af kredse uden for Folketinget, at der kan være et behov for denne mere dybtgående, brede debat om folkeoplysningens formål, og den kan så passende føre frem til den revision, som vi allerede nu har lagt op til ved årtusindskiftet.

Med disse bemærkninger forventer jeg lovforslaget vedtaget med de af regeringen stillede ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Så fik vi en gentagelse af det, ministeren har lagt frem i betækningsbidraget, det var de smukke ord om, at man naturligvis gerne vil tage hensyn til de private udbydere på området.

Ikke desto mindre sker der ikke noget. Ministeren erkender selv, at det nok er et problem, men det er meget svært at regulere det, så man tager hensyn til de private udbydere. Det er i sig selv utrolig beklageligt, al den stund at netop Konkurrencerådet har påvist for to et halvt år siden, at det er en klar konkurrenceforvridning, der finder sted på området.

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren: én ting er, at vi skal have en revision i 1999-2000, men så lang tid kan de private naturligvis ikke vente. Vil ministeren i dag heroppefra klart meddele, at ministeren vil arbejde på at finde en bedre model for at tilgodese de private frem for det, der ligger på nuværende tidspunkt?

Jeg synes, det er rystende, at vi nu efter tredjebehandlingen på torsdag bare skal sige: Nu venter vi til 1999-2000, og så prøver vi at kigge på det til den tid. Jeg mener, at det skal ske hurtigst muligt.

Jeg mener naturligvis, at uanset hvad det drejer sig om, om det er motionscentre, rideskoler, dataskoler, sprogskoler, eller hvad det er, så må og skal vi her fra Folketinget gøre, hvad vi kan for at tilgodese disse udbydere. Derfor vil jeg gerne have, at ministeren i dag klart meddeler her fra Folketingets talerstol, at det arbejde, der skal foregå, ikke er noget, man bare vil lægge i en syltekrukke, men at man hurtigst muligt tager fat om det problem.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg har selvfølgelig noteret mig, at heller ikke Fremskridtspartiet har været i stand til at fremsætte forslag til, hvordan man forhindre inden for folkeoplysningens rammer at undgå den konkurrenceforvridning, som hr. Køpke Christensen taler om.

Men jeg gentager, hvad jeg har sagt tidligere: Vi vil selvfølgelig følge området opmærksomt, som vi også vil det på andre felter, og jeg lægger op til en opfordring til organisationerne om at medvirke til, at der ikke opstår de forholdsvise få tilfælde af konkurrenceforvridning på dette felt.

Men hr. Køpke Christensen skal ikke glemme, at formålet med folkeoplysningsloven selvfølgelig er at varetage folkeoplysningens interesser, men at gøre det på en ordentlig og værdig måde. Og det mener jeg er hovedindtrykket af denne lovgivning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 3-6 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 forkastedes, idet 47 stemte for, 63 imod.

Ændringsforslag nr. 9 og 10 og ændringsforslag nr. 2 til titlen forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7, ændringsforslag nr. 11-16, § 1 med de foretagne ændringer, ændringsforslag nr. 17, § 2, således ændret, og ændringsforslag nr. 1 til titlen vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

29) Anden behandling af lovforslag nr. L 198: Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser. (Erhvervsuddannelsernes 1. skoleperiode og merkantile uddannelser m.v.). Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 5/4 95. Første behandling 18/4 95. Betænkning 23/5 95).

Sammen med denne sag foretoges den næste på dagsordenen opførte sag, nemlig: